

Børn og Unge
2009

Vejledning

Kommunens tilsyn med undervisningen på private opholdssteder

Kommunens tilsyn med undervisningen på de private opholdssteder

Formålet med tilsynet er at sikre, at undervisningen står mål med folkeskolens undervisning.

Tilsynet med stedets undervisning indgår som et led i et samarbejde mellem dagbehandlingstilbuddet eller anbringelsesstedet og kommunens skolevæsen.

Det er lederen af anbringelsesstedet, der over for kommunen har ansvaret for undervisningen.

Finder kommunen, at forholdene omkring undervisningen er uforsvarlige, påhviler det kommune uanset spørgsmålet om opsigelsesvarsel straks at sørge for, at børnene overføres til undervisning andetsteds.

Det fremgår af folkeskoleloven, at det som hovedregel er skolevæsenet i den kommune, hvor dagbehandlingstilbuddet, opholdsstedet eller døgninstitutionen er beliggende, der er ansvarlig for, at der gives et kvalificeret undervisningstilbud til det enkelte barn. Det er også skolevæsenet i beliggenhedskommunen, der fører tilsynet med undervisningen, hvis der indgås overenskomst herom med den sociale institution.

Undervisningen i folkeskolen er andet og mere end undervisning i nogle basale fagområder. Fagene vil i sig selv i de kommende år med mere klare målformuleringer stille store krav til kvaliteten af den undervisning, der gives i folkeskolen. Hertil kommer en række undervisningsmæssige færdigheder og teknikker, som det i fremtiden forventes, at børnene kan beherske.

Det er tilsynets opgave at sikre, at undervisningen på den sociale iåsti-

Skriftlighed vedrørende undervisningen må være så omfangsrigt og præcis, at det er muligt for ledelse, forældre, skolemyndighed og andre at forholde sig til undervisningens forudsætninger, indhold, tilrettelæggelse og rammer.

I særlige tilfælde kan tilsynet også inddrage barnet, barnets forældre eller barnets værge.

Kollektiv undervisning

Individuelle undervisningsplaner suppleres altid med en beskrivelse af, hvilke kollektive undervisningssituationer, der er tilrettelagt sammen med målsætningen hermed.

Især i specialundervisningen, hvor hovedvægten lægges på individuelt tilrettelagte undervisningsforløb eller undervisning i meget små grupper, er det vigtigt at fastholde et krav om undervisningssituationer, hvor barnet indgår i en kollektiv undervisning, således at der bliver mulighed for at udvikle gode samarbejdsformer og fælles ansvar.

Undervisningsressourcer

Tilsynet sikrer, at der for lærerne er en tilstrækkelig faglig og kollegial sparring og støtte, eventuelt i samarbejde med det lokale skolevæsen.

Ledelse

Det er tilsynets opgave at sikre, at undervisningslederne er tilknyttet andre undervisningsmæssige miljøer, således at de kan følge den løbende udvikling i folkeskolen.

Tilsynet med undervisningen på opholdssteder og døgninstitutioner omfatter principielt både undervisningens omfang og indhold, undervisningens organisering samt faglige forhold vedrørende lærere og ledelse ud over tilsynet med den enkelte barnsundervisning.

Det er vigtigt, at den dialog, der primært må være kendetegnende for tilsynet, resulterer i skriftlige rapporter eller redegørelser. Rapporterne må indeholde tilsynets anbefalinger af ændringer, således at både institution og tilsynsmyndighed kan forholde sig konkret hertil og iværksætte nødvendige initiativer og foretage opfølgning heraf.

tution har adgang til de serviceforanstaltninger, ressourcer og hjælpemidler, som ligestiller den med kommunens øvrige folkeskoleundervisning.

Tilsynet sikrer, at undervisningen udføres af kvalificeret undervisningspersonale. Dette kan gøres ved, at tilsynsførende anmoder om at få forelagt dokumentation for undervisernes uddannelser og øvrige undervisningsmæssige kvalifikationer.

Undervisningens omfang og indhold skal af tilsynet kontrolleres ved både beskrivelser og ved konkret tilstedeværelse. Tilsyn sker med ikke mindre end et halvt års mellemrum. Tilsynet må kunne forlange alle relevante oplysninger vedrørende undervisningen samt dokumentation herfor stillet til rådighed.

Ud over de anmeldte tilsyn foretages der også i fornødent omfang uanmeldte tilsyn.

Principperne for tilsynet er, at forudsætningen og rammer for barnets undervisning skal beskrives og registreres, og at undervisningens varetagelse og indhold skal sikres ved beskrivelser og konkret tilsyn. Der må således være sikkerhed for, at barnets undervisning varetages med en kvalitet og et omfang, der kan stå mål med folkeskolens undervisning.

Man må altid stille følgende spørgsmål:

Hvad taler imod, at eleven får sin undervisning i den lokale folkeskole?

Hvilke perspektiver er der for elevens livsforløb, såfremt mulighederne for at indgå i nødvendige kollektive sammenhænge forhindres?

Tilsynets opgaver vedrørende undervisningens organisering, tilrettelæggelse og omfang

1. Undervisningens omfang
2. Klare faglige mål og individuelle undervisningsplaner
3. Kulturteknikker – it-færdigheder
4. Folkeskolens prøver
5. Skolevæsenets lærerkompetencer
6. Kollektiv undervisning
7. Undervisningsressourcer
8. Ledelse

Undervisningens omfang

Det er tilsynets ansvar at sikre, at der foreligger en uge- og årsplan for undervisningen, der svarer til de tidsmæssige rammer for folkeskoleundervisning.

Klare faglige mål og individuelle undervisningsplaner

Undervisningens indhold skal baseres på barnets særlige forudsætninger kombineret med fagenes målsætninger. Især i fagene dansk, matematik og engelsk er det vigtigt at sikre, at undervisningen gives i fyldestgørende omfang, og at undervisningen bliver formidlet via materialer og metoder, der er relevante for barnet. Det er også vigtigt, at børnene på de ældste årgange har adgang til samfundsfag og orienteringsfag samt til naturfaglig undervisning, der indholdsmæssigt svarer til folkeskolens undervisningstilbud.

Kulturteknikker – it-færdigheder

Det er en forudsætning for børnenes senere undervisning og uddannelse, at de mestrer anvendelsen af it og kender de muligheder netadgang giver i undervisningsmæssige sammenhænge.

Folkeskolens prøver

Det er tilsynets opgave at sikre, at børnenes undervisning med hensyn til metoder, materialer og opgaver står mål med folkeskolens undervisning, herunder adgang til aflæggelse af prøver samt andre evalueringer. Folkeskolens målsætninger i form af fælles mål/nationale mål for de enkelte fag bør også være gældende for undervisning uden for folkeskolens fysiske rammer.

Skolevæsenets lærerkompetencer

På hovedparten af opholdssteder og døgninstitutioner er der et så lille elevtal, at der ikke gives mulighed for at tilgodese undervisning i alle fag på alle niveauer med et kvalificeret indhold.

Det er vigtigt, at tilsynet sikrer, at børnene får et fulgyldigt undervisningstilbud, der i givet fald må opnås ved at inddrage lærere med særlig baggrund fra skolevæsenet eller ved at forlægge undervisningen til andre rammer fx til en folkeskole.

Tilsynet må sikre, at der for hvert barn er et relevant fagligt undervisningstilbud med hensigtsmæssige rammer og kvalificerede lærere.

Specialundervisningen bør tilrettelægges iht. en individuel undervisningsplan for det enkelte barn. Undervisningsplaner bør foreligge beskrevet og med klare målsætninger, der for afgrænsede og overskuelige tidsforløb fastlægger metoder, materialer og mål samt angiver evalueringsmetoder.